

Sdílená ekonomika

Přepravní služby

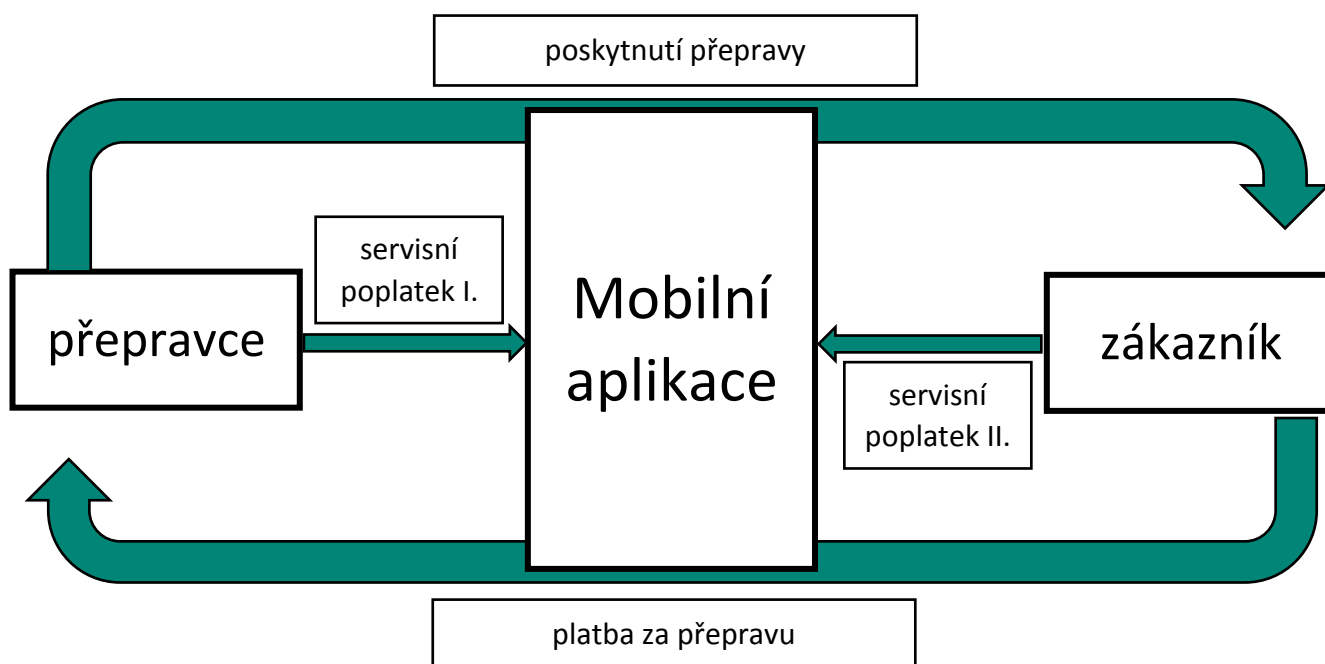
Informační materiál je určen pro řidiče, kteří si přivydělávají nebo se chystají přivydělávat si poskytováním přepravních služeb prostřednictvím on-line platformy tzv. sdílené ekonomiky

Úvodní informace

Přepravní služba a sdílená ekonomika – o co jde?

Zjednodušeně řečeno řidič využívá aplikaci pro chytré telefony (a další zařízení), aby získal zákazníky. Za poskytnutí dopravy řidič dostane od zákazníků zaplacen. Objednání služby i platba zpravidla probíhají bezhotovostně přes aplikaci. **Za využívání aplikace musí řidič, zákazník nebo oba zaplatit „servisní“ poplatek provozovateli aplikace.** Jeho výše se zpravidla odvíjí od ceny poskytovaných služeb.

Grafické znázornění fungování přepravních služeb v rámci sdílené ekonomiky

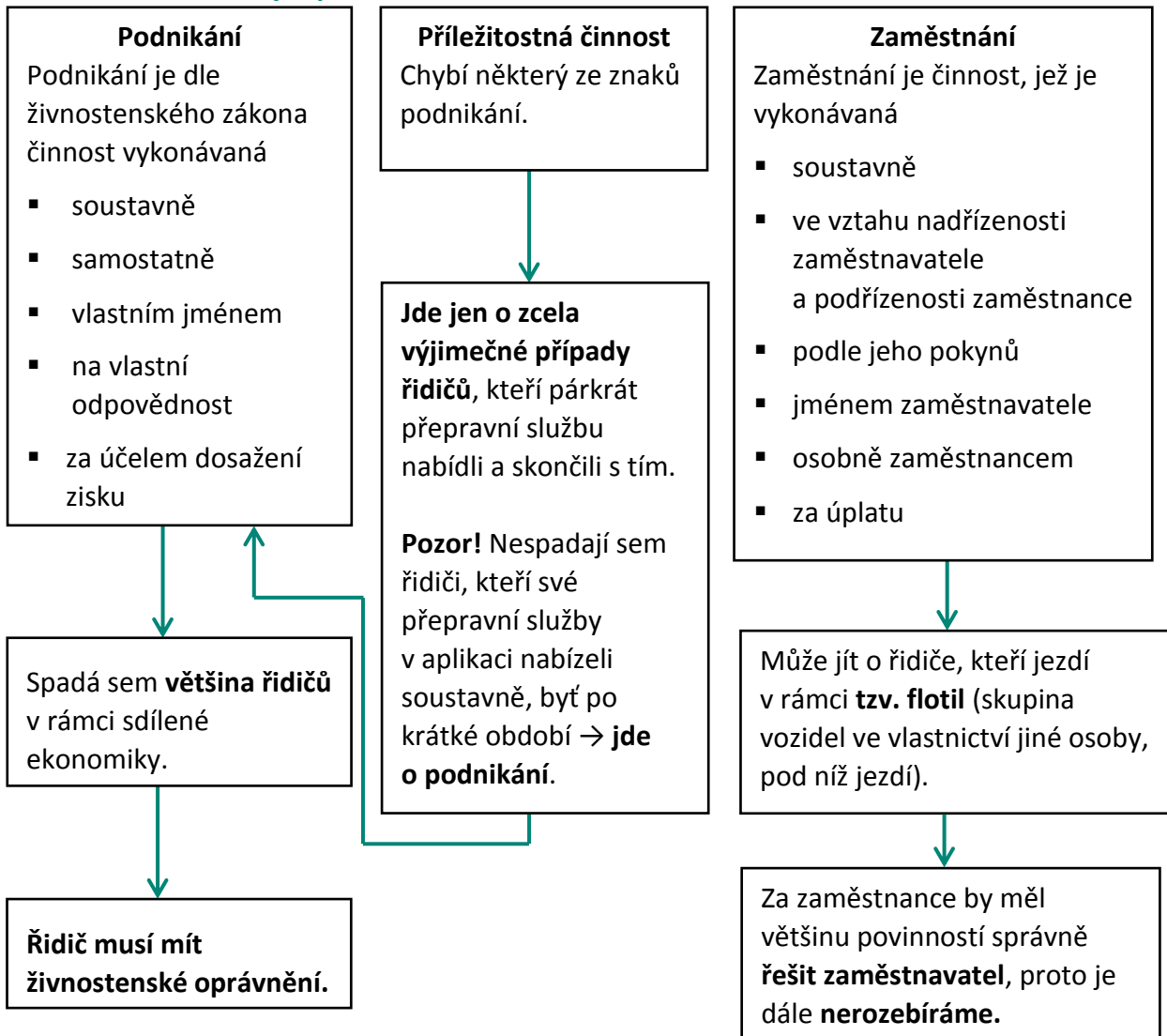

Na začátku je klíčové, abyste svoji činnost **správně** zařadili do některé z následujících kategorií:

- podnikání;
- příležitostná činnost;
- zaměstnání.

Pomůže Vám následující přehled

Pokud jste v aplikaci zaregistrováni pod svým jménem, samostatně, osobně a na svoji odpovědnost poskytnete přepravní službu, používáte k tomu své nebo půjčené auto, **pak podnikáte**.

Pro poskytování přepravních služeb je třeba mít živnostenské oprávnění „**Silniční motorová doprava – osobní provozovaná vozidly určenými pro přepravu nejvýše 9 osob včetně řidiče**“.

Pokud nemáte živnostenské oprávnění, **podnikáte nelegálně**. I přesto máte **stejně povinnosti jako jiní podnikatelé**, navíc Vám však **hrozí sankce** a nemůžete využívat některých výhod.

Dále v textu řešíme tyto situace

Situace A: Podnikání s příslušným živnostenským oprávněním

Situace B: Podnikání bez příslušného živnostenského oprávnění

Řidič poskytuje přepravní služby soustavně či pravidelně, přivydělává si tak ke svému stálému příjmu či to je dokonce jeho jediný zdroj příjmů. Nemá však příslušné živnostenské oprávnění. **Pozor!** Jde o **nelegální podnikání**.

Situace C: Příležitostná činnost

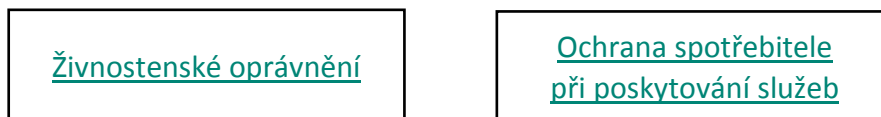
Řidič poskytl přepravní služby na zkoušku pouze párkrát (nahodile, nikoli soustavně). Nyní již přepravní služby nenabízí. **Pozor!** Nespadají sem řidiči, kteří přepravní služby nabízeli soustavně, byť po krátké období → jde o podnikání.

Co vše je třeba řešit?

Daně a pojistné odvody

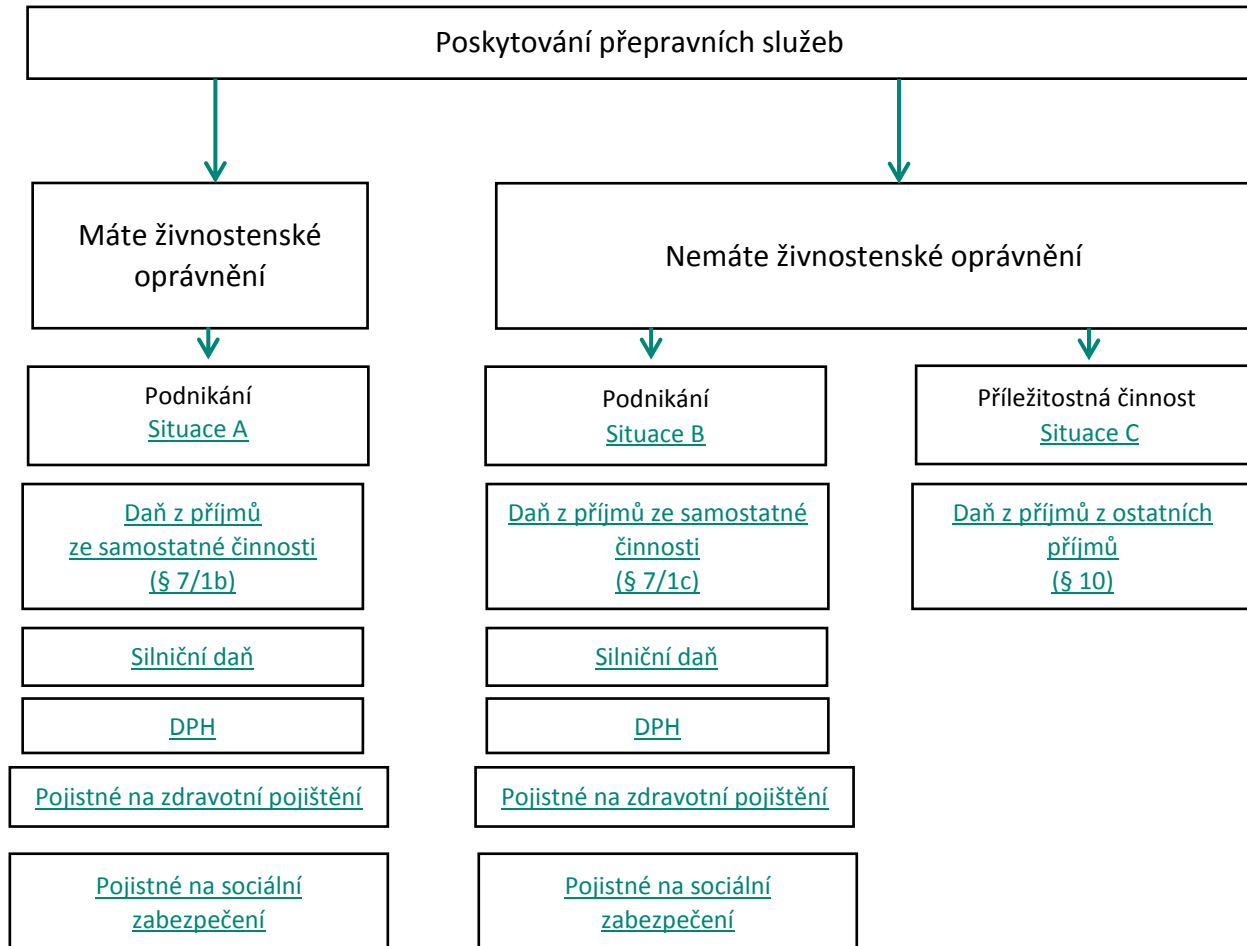

Další povinnosti

Daně a pojistné odvody

Základní přehled daňových povinností a pojistných odvodů

Daň z příjmů fyzických osob

Platba za poskytnutou přepravní službu je pro řidiče **příjmem**, ze kterého musí odvést **daň z příjmů**.

Situace A: Podnikání s živnostenským oprávněním

Pokud jde o přivýdělek k zaměstnání vyšší než 6 000 Kč za rok, nebo jste si za rok spolu s jinými příjmy vydělali více než 15 000 Kč, musíte svůj příjem zdanit. Příjem se zdaní jako **příjem ze živnostenského podnikání** [§ 7 odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů]. Příjem můžete snížit o **reálné** nebo **paušální výdaje**.

Limity paušálních výdajů

2016 – 2017	2018	2019
60 %	60 %	60 %
maximálně 1 200 000 Kč	maximálně 600 000 Kč	maximálně 1 200 000 Kč

Dále musíte:

- (1) vést účetnictví nebo daňovou evidenci,
- (2) vést evidenci příjmů a pohledávek, pokud uplatňujete paušální výdaje,
- (3) registrovat se k dani z příjmů.

Pokud Vaše poslední známá daňová povinnost přesáhla částku 30 000 Kč, budete rovněž muset platit **zálohy na daň**. Zálohy nemusí platit zaměstnanci, pro něž je poskytování služby pouze drobným přivýdělkem [tj. pokud dílčí základ daně u příjmů ze závislé činnosti (zaměstnání) je roven nebo vyšší než 50 % z celkového základu daně]. Zálohy nemusíte platit ani tehdy, pokud již dále služby neposkytujete.

Situace B: Podnikání bez živnostenského oprávnění

Pokud jde o přivýdělek k zaměstnání vyšší než 6 000 Kč za rok, nebo jste si za rok spolu s jinými příjmy vydělali více než 15 000 Kč, musíte svůj příjem zdanit. Příjem se zdaní jako **příjem z podnikání** [§ 7 odst. 1 písm. c) zákona o daních z příjmů]. Příjem můžete snížit o **reálné** nebo **paušální výdaje**.

Limity paušálních výdajů

2016 – 2017	2018	2019
40 %	40 %	40 %
maximálně 800 000 Kč	maximálně 400 000 Kč	maximálně 800 000 Kč

Dále musíte:

- (1) vést účetnictví nebo daňovou evidenci,
- (2) vést evidenci příjmů a pohledávek, pokud uplatňujete paušální výdaje,
- (3) registrovat se k dani z příjmů.

Pokud Vaše poslední známá daňová povinnost přesáhla částku 30 000 Kč, budete rovněž muset platit **zálohy na daň**. Zálohy nemusí platit zaměstnanci, pro něž je poskytování služby pouze drobným přivýdělkem [tj. pokud dílčí základ daně u příjmů ze závislé činnosti (zaměstnání) je roven nebo vyšší než 50 % z celkového základu daně]. Zálohy nemusíte platit ani tehdy, pokud již dále služby neposkytujete.

Situace C: Příležitostná činnost

Příjem z příležitostné činnosti je **až do částky 30 000 Kč ročně osvobozen od daně**. Přesahují-li Vaše příjmy tuto částku, budete je muset zdanit jako tzv. **ostatní příjem** (§ 10 zákona o daních z příjmů). Příjem můžete snížit pouze o **reálné výdaje** (např. výdaje na spotřebované pohonné hmoty).

Společně k dani z příjmů

Pokud neuhradíte daň včas, zaplatíte úrok z prodlení ve výši přes 14 % ročně. Pokud nesplníte jiné povinnosti (registrace, podání daňového přiznání atd.), hrozí Vám pokuty.

Daň z příjmů je třeba řešit na **finančním úřadě příslušném podle místa trvalého pobytu**. Vyměření daně řeší odbor vyměřovací, registraci řeší odbor registrační.

Popsaná problematika je upravena v [zákoně o daních z příjmů](#).

Více naleznete v [Informaci Finanční správy](#).

Silniční daň

Situace A i B: Podnikání (s živnostenským oprávněním i bez něj)

Platit silniční daň musíte tehdy, když:

- (1) poskytujete přepravní služby **a zároveň**
- (2) používáte vozidlo registrované a provozované v České republice.

Povinnost zaplatit daň má **provozovatel vozidla**, který je zapsán v technickém průkazu. Výše silniční daně se vypočítává v závislosti na technických parametrech vozidla.

Dále musíte:

- (1) registrovat se k silniční dani,
- (2) platit čtvrtletně zálohy na daň,
- (3) vést evidenci o zaplacené dani a zálohách.

Situace C: Příležitostná činnost

Daň silniční neplatíte.

Společně k silniční dani

Pokud neuhradíte daň včas, zaplatíte úrok z prodlení ve výši přes 14% ročně. Pokud nesplníte jiné povinnosti (registrace, podání daňového přiznání atd.), hrozí Vám pokuty.

Silniční daň jděte řešit na **finanční úřad podle místa trvalého pobytu**.

Popsaná problematika je upravena v [zákoně o dani silniční](#).

Více naleznete v [Informaci Finanční správy](#).

DPH

Situace A i B: Podnikání (s živnostenským oprávněním i bez něj)

Řidič, který nabízí své služby prostřednictvím mobilní aplikace, provozuje vždy ekonomickou činnost, při které se platí DPH. Daň musí platit buď jako **plátce DPH**, nebo jako **osoba identifikovaná k dani**.

Plátce DPH a osoba identifikovaná k dani

	Plátce DPH	Osoba identifikovaná k dani
V jakých případech musíte DPH odvést?	Dobrovolně se k DPH zaregistrujete Překročíte obrát 1 000 000 Kč za 12 měsíců	Stačí, že jste využili služeb aplikace, jejíž provozovatel sídlí mimo ČR, a zaplatili jste mu za to servisní poplatek.
Z jaké částky musíte DPH odvést?	DPH se platí z plateb za poskytnuté přepravní služby i ze servisních poplatků.	DPH se platí pouze ze servisního poplatku , který jste zaplatili provozovateli. Z poskytnuté služby se neplatí.

I když nejste plátcem DPH, a **dokonce nemáte ani živnostenské oprávnění, můžete se stát osobou identifikovanou k dani** a budete muset DPH zaplatit. Na rozdíl od plátců DPH však nemusíte podávat kontrolní hlášení.

Jak to funguje, pokud jste osoba identifikovaná k dani

Provozovatel aplikace Vám zprostředkuje zákazníky. Vy mu za každé zprostředkování zaplatíte servisní poplatek. Pokud provozovatel aplikace sídlí v **zahraničí**, stáváte se přijetím služby zprostředkování (zajištění zákazníka) osobou identifikovanou k dani. Proto **musíte odvést DPH v České republice**. Nejprve byste se měli jít na finanční úřad registrovat k dani z přidané hodnoty. Následně musíte podat daňové přiznání a DPH odvést.

Situace C: Příležitostná činnost

DPH se obvykle neplatí, protože se nejedná o ekonomickou činnost.

Společně k DPH

Pokud neuhradíte daň včas, zaplatíte úrok z prodlení ve výši přes 14 % ročně. Pokud nesplníte jiné povinnosti (registrace, podání daňového přiznání atd.), hrozí Vám pokuty.

DPH jděte řešit na [finanční úřad](#) podle místa trvalého pobytu. Registrace se řeší na odboru registračním, vyměření DPH pak na odboru vyměřovacím.

Pro účely správného uplatňování DPH sdělte provozovateli aplikace své daňové identifikační číslo, které Vám finanční úřad přidělil při registraci k DPH.

Popsaná problematika je upravena v [zákoně o dani z přidané hodnoty](#).

Více naleznete v [Informaci Finanční správy](#).

Pojistné na veřejné zdravotní pojištění

Zdravotní pojišťovny mohou spolupracovat s finančními úřady. Pojistné na zdravotní pojištění se bude řídit tím, zda se Vaše příjmy daní jako příjmy z podnikání (§ 7 zákona o daních z příjmů) nebo příjmy z příležitostné činnosti (§ 10 zákona o daních z příjmů).

Situace A i B: Podnikání (s živnostenským oprávněním i bez něj)

Ať již máte příslušné živnostenské oprávnění či nikoliv, pokud podnikáte, zdravotní pojišťovna Vás považuje za osobu samostatně výdělečně činnou. Musíte proto **platit pojistné na veřejné zdravotní pojištění**.

Pokud jste pojistné neplatili, musíte pojistné zpětně doplatit (výši pojistného je plátce povinen si sám vypočítat). Dále musíte **podat přehled** o příjmech a výdajích za kalendářní rok (a to i zpětně, pokud jste tak neučinili). Pokud přepravní služby poskytujete i nadále, informujte se na povinnost platit zálohy na pojistné.

Situace C: Příležitostná činnost

Z příležitostné činnosti pojistné **platit nemusíte**.

Společně k pojistnému na veřejné zdravotní pojištění

Pokud neuhradíte pojistné včas, musíte zaplatit penále ve výši 0,05 % dlužné částky za každý den prodlení (tj. 18,25 % ročně). Pokud nesplníte jiné povinnosti, hrozí Vám pokuty.

Pojistné na zdravotní pojištění jděte řešit na pobočku své zdravotní pojišťovny.

Popsaná problematika je upravena v [zákoně o veřejném zdravotním pojištění](#) a v [zákoně o pojistném na veřejné zdravotní pojištění](#).

Pojistné na sociální zabezpečení

Správy sociálního zabezpečení spolupracují s finančními úřady. Pojistné na sociální zabezpečení se bude řídit tím, zda se Vaše příjmy daní jako příjmy z podnikání (§ 7 zákona o daních z příjmů) nebo příjmy z příležitostné činnosti (§ 10 zákona o daních z příjmů).

Pokud daníte příjmy jako příjmy z podnikání (§ 7 zákona o daních z příjmů), jste považováni za osobu samostatně výdělečně činnou (OSVČ). Pro OSVČ je při splnění zákonem stanovených podmínek účast na důchodovém pojištění a s ní spojené **placení pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti povinná**. Účast na **nemocenském pojištění** je u OSVČ **dobrovolná**.

Situace A i B: Podnikání (s živnostenským oprávněním i bez něj)

Ať již máte příslušné živnostenské oprávnění či nikoliv, pokud podnikáte a jste považováni za OSVČ, **musíte splnit zejména následující povinnosti vůči příslušné okresní správě sociálního zabezpečení**:

- oznámit zahájení samostatné výdělečné činnosti, kterou vykonáváte,

- platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, s ohledem na charakter výkonu samostatné výdělečné činnosti (hlavní, vedlejší),
- podat každoročně „Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za kalendářní rok“.

Při výkonu hlavní výdělečné činnosti jste povinni **vždy platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti**. Na výši záloh na pojistné se můžete informovat na příslušné okresní správě sociálního zabezpečení. **Pokud jste pojistné neplatili, musíte pojistné zpětně doplatit.**

Poskytujete-li přepravní služby **jen jako vedlejší činnost** (např. jako přivýdělek k zaměstnání), platíte pojistné na sociální zabezpečení jen tehdy:

- pokud jste v předchozím roce dosáhli příjmu ve výši tzv. rozhodné částky (pro rok 2018 ve výši **71 950 Kč**, pro rok 2019 ve výši **78 476 Kč**), na výši záloh se informujte na příslušné okresní správě sociálního zabezpečení, nebo
- pokud se k účasti na důchodovém pojištění přihlásíte dobrovolně.

Situace C: Příležitostná činnost

Z příležitostné činnosti pojistné **platit nemusíte**.

Společně k pojistnému na sociální zabezpečení

Pojistné na nemocenské pojištění platit ze zákona **nemusíte**. Účast na nemocenském pojištění je u OSVČ dobrovolná.

Pokud neuhradíte pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti včas, musíte zaplatit penále ve výši 0,05 % dlužné částky za každý den prodlení (tj. 18,25 % ročně). Pokud nesplníte i jiné povinnosti, hrozí Vám pokuty.

Pojistné jděte řešit na [okresní správu sociálního zabezpečení](#) podle místa trvalého pobytu.

Popsaná problematika je upravena v [zákoně o pojistném na sociální zabezpečení](#), [zákoně o důchodovém pojištění](#), [zákoně o nemocenském pojištění](#) a [zákoně o organizaci a provádění sociálního zabezpečení](#).

Další povinnosti

S poskytováním přepravních služeb se pojí i další povinnosti, které je třeba dodržovat.

Živnostenské oprávnění

Situace A: Podnikání s živnostenským oprávněním

Poskytujete-li přepravní služby na základě **živnostenského oprávnění** k provozování koncesované živnosti „Silniční motorová doprava – osobní provozovaná vozidly určenými pro přepravu nejvýše 9 osob včetně řidiče“, postupujete v souladu se zákonem.

Situace B: Podnikání bez živnostenského oprávnění

Pokud nemáte příslušné živnostenské oprávnění, postupujete v rozporu se zákonem. Měli byste si proto živnostenské oprávnění zřídit.

Pro získání živnostenského oprávnění k provozování koncesované živnosti „Silniční motorová doprava – osobní provozovaná vozidly určenými pro přepravu nejvýše 9 osob včetně řidiče“ musíte splnit všeobecné podmínky živnostenského podnikání:

- být plně svéprávný a
- bezúhonný.

Bude-li vše v pořádku, živnostenský úřad **rozhodne** o udělení koncese a **vydá Vám výpis** z živnostenského rejstříku.

Příslušný formulář pro žádost o živnostenské oprávnění naleznete například na webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu [zde](#).

Žádost o vydání koncese podléhá správnímu poplatku 1 000 Kč.

Máte-li dřívější živnostenské oprávnění pro jinou činnost, poplatek činí 500 Kč.

Pro vlastní provozování této koncesované živnosti potřebujete aktuálně splnit další povinnosti zakotvené v zákoně o silniční dopravě, které vyřídíte na místně příslušném dopravním úřadu, a to:

- být starší 18 let,
- vlastnit řidičský průkaz platný na území České republiky,
- mít povinné ručení u auta, kterým budete cestující přepravovat,
- mít oprávnění (průkaz) řidiče taxislužby,
- osvědčit registraci automobilu do evidence vozidel taxislužby,
- zvládnout zkoušku z místopisu, vyžaduje-li to obec.

Jaké podmínky vyžaduje pro zkoušku z místopisu obec, v níž provozujete přepravní služby, si ověřte na webových stránkách.

Situace C: Příležitostná činnost

Pokud jste poskytli služby **pouze párkrát** (nenabízeli jste je soustavně, byť i po krátkou dobu) a dále je neposkytujete, **nejedná se o podnikání**. Pro takovou činnost **nebylo** třeba mít živnostenské oprávnění.

Pozor! Nespadají sem řidiči, kteří přepravní služby nabízeli soustavně, byť po krátké období → **jde o podnikání**.

Chcete-li si poskytováním přepravních služeb přivydělávat, zřídte si příslušné živnostenské oprávnění.

Společně k živnostenskému podnikání

Pokud poskytujete přepravní služby bez živnostenského oprávnění, vystavujete se riziku pokuty.

Žádost o vydání koncese podejte na kterémkoliv [živnostenském úřadě](#).

Splnění podmínek pro vlastní provozování koncese řešte s příslušným [dopravním úřadem](#).

Popsaná problematika je upravena v [živnostenském zákoně](#) a v [zákoně o silniční dopravě](#).

Více naleznete v [Rádci \(nejen pro začínající\) podnikatele](#).

Ochrana spotřebitele při poskytování služeb

Situace A i B: Podnikání (s živnostenským oprávněním i bez něj)

Při poskytování přepravních služeb musíte dodržovat povinnosti zakotvené v zákoně o ochraně spotřebitele. Spotřebitelem se rozumí zákazník (zjednodušeně nepodnikající fyzická osoba).

Vaší povinností je například:

- informovat pravdivě a úplně o ceně nabízené služby a cenu správně účtovat,
- informovat o charakteru poskytovaných služeb,
- vydat spotřebiteli účtenku, pokud o ni požádá,
- poučit spotřebitele o podmínkách reklamace, tyto řádně přijímat a vyřizovat,
- informovat o subjektech příslušných k mimosoudnímu řešení sporů, kterými jsou v současnosti Česká obchodní inspekce a Sdružení českých spotřebitelů, z. ú.,
- vyvarovat se nekalých obchodních praktik.

Při poskytování služeb **nesmíte spotřebitele diskriminovat**. To znamená, že je nesmíte odmítnout přepravit či je jinak znevýhodnit, a to především z důvodu jejich **rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání či státní příslušnosti**.

Diskriminaci může představovat také urážení zákazníků či jiné nevhodné jednání, pokud je motivováno těmito důvody, sexuální obtěžování a za určitých okolností odmítnutí pomoci osobě se zdravotním postižením tak, aby mohla využít nabízené přepravy.

Situace C: Příležitostná činnost

V takovém případě na Vás nedopadala právní úprava vztahující se k ochraně spotřebitele. Ani v těchto případech však **nesmíte porušit zákaz diskriminace**, který stanovuje antidiskriminační zákon (viz níže).

Společně k ochraně spotřebitele

Dohled nad ochranou spotřebitele provádí [Česká obchodní inspekce](#).

Zjistí-li Česká obchodní inspekce kontrolou porušení povinností, může Vám uložit pokutu.

Popsaná problematika je upravena v [zákoně o ochraně spotřebitele](#) a v [antidiskriminačním zákoně](#).

Více naleznete v [Informaci pro prodejce zboží a služeb](#).